

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LIV.

"Gazeta" este în să-cara și
Abonamente pentru ANULU-UNGARIA
Pe un an 12 fl., pe șesă luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru ROMÂNIA și STRĂINĂTATE:
Pe un an 40 franci, pe șesă
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din străin
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru BRAȘOVU:
la administrația, piața mare
nr. 22, etajul I.; pentru un
an 10 fl., pe șesă luni 5 fl., pe
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șesă luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.

Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 295.

Brașov, Mercuri, 25 Decembrie.

1891

Din cauza Săntelor sârbătorii, diarul nu
va apăre până Sâmbătă seară.

Nou abonament
la
"GAZETA TRANSILVÂNIEI".
Cu 1 Ianuarie 1892 st. v.
se deschide nou abonament,
la care invităm

pe toți amicii și prietarii noștri.

Prețul abonamentului

Pentru Anstro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.,
pe șesă luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șesă luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

**Abonamente la numerele cu data de
Duminică:**

Pentru Anstro-Ungaria: pe an 2 fl., pe
șesă luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe an 8
franci, pe șesă luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domni, cari se vor abona din nou
se binevoiescă a scrie adresa lamurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrația

"Gazetei Transilvâniei".

Brașov, 24 Decembrie st. v.

Ai, când seracul ca și bogat-
tul aprinde o făclă celui ce s'a
născut în Vifleim pentru mân-
tuirea omenirei, avem și noi Ro-
mânii asupriți din Transilvania și
Țera ungeră o di de bucuria
și de speranță.

Adevărat, că decă privim in-
dărăt orî înainte, nu vedem de-
cât dila grele și nuorose pentru
națiunea noastră. Dér, deși seracă
în mulțumiri, în liniște și în bu-
curii, acestă națiune, care a tre-
cut prin atâtea încercări și vi-
jeli grele, pôte încă să-și ridice
fruntea sa oțelită și să se bucare,
că alături cu aceia, pe carl capri-
cioasă sörte i-a dărut cu putere
și cu tóte darurile și folósele pu-
terei, mai pôte să aprindă și ea
o făclă marilor idei și aspira-
țiunî creștinescî de mântuire.

Anul acesta s'a început sub
zodiile periculoase ale Kișdedovur-
ilor și acum, când se pregătesce
de plecare, lasă ca moștenire vi-
torei diete ungurescî un proiect
de lege draconicî privitoră la sa-
larisarea invetătorilor poporalî.
Suntem dér bine îngrădiți cu
legi și proiecte de legi pentru ma-
ghiarisarea noastră, între cari pôte
cel mai de frunte rol îl va
ave legea proiectată pentru re-
forma administrației, a căreia ca-
racter este pronunțat centrali-
sator și maghiarisator.

Bilanțul politic, ce și'l vor
face dér Românii la finea anului
1891, va arăta o înăsprire a si-
tuațiunii lor, un deficit mai
mult pe răboșul raporturilor
cu Ungurii dela putere.

Pôte să aibă dreptate fostul
representant al cercului Caran-
sebeș, corbul alb din dietă,
când dice, că opiniunea publică
maghiară este sedusă, că trăiesce
în rătăcita credință, cumcă națio-
nalitățile nu sunt nedreptățite,
că impunându-li-se limba maghiară
în școli și în Kișdedovuri li-se face
numai un bine, și așa mai departe.

Se pôte că marea masă a
Maghiarimei se nu pörte vina pen-
tru cele ce se întemplă cu noi,
cari sub raporturile de față o du-
cem mai rău decât popórele sël-
batice din Africa centrală.

Pôte să fiă tóte aceste adevē-
rate, dér nu schimbă nimic din
situația noastră, ci ne face numai
să pierdem or-ice speranță, că
acea "mare masă a Maghiarimei",
care se lasă a fi în acea măsură
terrorisată și sedusă de conducē-
tori ei politicî, încătă nu concedē
să mai ajungă nimeni la cuvânt,
decă nu suflă în trimbița fanatis-
mului de rassă maghiară, ar putē
să mai cugete vre-odată drept și
echitabil asupra raporturilor sale
cu naționalitățile nemaghiare.

În asemni împrejurări ce se
mai facă și încătrău se o mai
măne bietul Român asuprit?

Grea este starea noastră poli-
tică de ai, și este mai primej-
diósă ca orî și când până acuma,
dér nici noi nu suntem aici, pe
acest pământ, de eri alaltăeri.
De se laudă contrarii noștri cu o
miă de ani dela venirea lor din
Scitia, noi avem două mii de ani,
numai dela trecerea noastră din
Țera mamă, unde la Țermurii fă-
losului Tiberu a răsuna în tótna
acestui an glasul păcii și al
libertății și pentru noi, colonia de
care uitaseră până acuma națio-
nile surorî din Occident.

Dér mai mult decât glasul
iubirei de omenire și al simpa-
ției sângelui rudit, ne face să
sperăm și ne întăresce credința
în viața și viitorul nostru sem-
țul datorie nostre naționale, ce
cresce și se desvoltă tot mai pu-
ternic în pepturile române dintre
Tisa și Carpați și despre care am
dat probe atât de strălucite în
anul acesta, când cu mic cu
mare ne-am adunat și am pro-
testat în potruiva noului atentat
îndreptat în contra limbei și a
crescerei nostre naționale.

Lumea a început să ne cu-
nósă mai bine! Numai cei
curagioși și conscii de datoria
lor căștigă simpații și amicii, cei
slabi și lași sunt părăsiți și de
ai lor cei mai apropiați!

Pētrunși de stânta datorie na-
țională, care ne-a susținut mii
de ani pe acest pământ și ne
va mai susține încă alte mii de
ani — să sperăm că cu ajutorul
ceriului în condițiunî mai favorabile
și mai demne de noi și de ome-
nire — noi Românii din Dacia-
traiană aprindem făclă spre lauda
și mărirea celui ce s'a născut
pentru mântuirea omenimei.

În acest semn ne dicem
unii la alții cu credință tare în su-
flet: Sărbătorî fericite!

Pregătiri pentru conferență.

Privitoră la scoirea, ce am adus-o
în numărul de eri, că concherea con-
ferenței nostre generale electorale la
Sibiu este proiectată pe ziua de 6 (18)
Ianuarie 1892, ni-se face din partea mai
multora observarea, că acest termin
n'ar fi bine ales, deoarece 6 (18) este
toamă ziua de Boboteză, când preoi-
lor noștri le este cu neputință de a se
depărta de acasă și cel mai potrivit
termin de intrunire al conferenței ar
fi a doua și după Boboteză, adică 20
Ianuarie. — Spre scoință comitetului cen-
tral!

Comitetul central electoral al
alegătorilor români din orașul și comita-
tul Brașovului este conchiamat în se-
dință plenară pe a treia di de Crăciun
(Vineri) în Brașov, cu scop de a lua
măsurile de lipsă pregătitoare pentru con-
ferența generală.

Din Deșiu ni-se trimite spre publi-
care următoarea:

**Convocare. Alegătorii români din co-
mitatul Solnoță-Doboca sunt rugați a se
presenta la adunarea generală, ce se va
ține în 12 Ianuarie st. n. 1892 la 11 ore
a. m. în orașul Deșiu la hotelul "En-
glesul".**

Obiecte: 1. Alegerea delegaților pen-
tru conferența națională, ce se va con-
cherna pe ziua de 18 Ianuarie st. n.
la Sibiu. 2. Discutarea asupra ținutei
nostre politice și până la conferența din
Sibiu. 3. Eventuale desbateri și propu-
neri. 4. Constituirea și alegerea membri-
lor cluburilor electorale.

Deșiu, la 4 Ianuarie st. n. 1892.

Gavrilu Manu,
președinte.

Dr. Teodoru Mihali,
secretar.

**Convocare. Conform dispusețiuni-
lor luate de comitetul central din**

FOILETONUL "GAZ. TRANS."

(5)

Diplomatul din Gorgonzola.

Novela, de Antoniu Ghislanzoni.

Bietul Lanfranco! Sinceritatea cu-
vintelor lui m'a pētruns. În fine înțe-
leseiu, câtă i-au turburat mîntea lingui-
șirile celor doi mișei.

— "D-ta ai dis," continuă el cu
insuflețirea credulității, "d-ta ai dis, că
lord Russel, lord Gorciacoff și Wa-
lewski au binevoit a aminti numele
meu. Mă rog, mi-ai putē spune d-ta,
în ce chip au venit acēști mari di-
plomați la cunoșința numelui meu? Și
cu ce ocașiă mi-l'au amintit?"

— "Domnule, asta ar fi o istorie
fórtă lungă și, mărturisind adevērul,
un tovarăș de călătorie mă așteptă la
otelul "Sóre", deci de astă-dată nu te
pot încomoda mai departe..."

D-l Lanfranco chiamă pe lacheu,
care se și presentă îndat.

— "Grăbesce la otelul "Sóre" și
spune amicului acestui domn ... că-l
așteptăm aici."

— "Nu, nu!" mă grăbii a-l in-
trerupe. "Asdrubale n'ar putē veni aici

pentru tótă lumea asta, fiindcă din a-
numite cause politice, călătoreșce prin
Italia incognito."

Apoi întorcându-mă către lacheu,
i-am dat următoarele îndrumări:

— "După ce d-l Lanfranco do-
resce să mai rămână aici, spune cărci-
marului, că la casă decă amicul meu
ar sosi la cuartir mai înainte ca mine,
să se culce și să nu fi neliniștit pentru
mine, fiindcă eu mă simțesc fórtă bine
aici..."

— "Și mai spune-i", continuă Lan-
franco, "că domnul acesta va petrece
noptea în casele mele, deoarece avem
să tratăm însemnate cestiuni de stat...
Grăbesce!"

Lacheul se plecă, depărtându-se.
Apocătura a succes... am pētruns no-
rocóș în cetate. La timpul oportun
voiu deschide și amicului meu cărarea;
o scenă fórtă senzațională, un mare
quartet dramatic și cu acestea am is-
prăvit... D-l Lanfranco ardea de ne-
răbdare: va fi deci bine a mai aștia încă
focul, nu cumva în momentul decide-
toru să se stingă.

— "Înainte de asta cu două luni
petreceam în Petersburg și, cum și-am

spus, am avut onóre a mă presenta
la prințul Gorciacoff, care îndat a bine-
voit a mă presenta marchisei Albanoff,
amicei prințului Adrianoff ... secretarul
celui din urmă e d-l Anstracoff..."

— "Ce nume frumoșe, ce nume a-
devērat diplomatice! Trebuie să mărtu-
risesc, că în Italia nu sunt astfel de
nume."

— "Intr'o sēră, prințul Gorciacoff
ceta diarul rusesc "Somaroff." De-
odată întrerupse lectura și cu fața suri-
dătoare se întorse spre mine și duse: "Mă
rog, ce gândesc d-ta, de cāți ani pôte
fi d-l Lanfranco Egidius?"

— "De 64 de ani, cincă luni și șesă
 zile. Spre nenorocirea mea, amēnunțele
acestea imi erau necunoscute și mi-e
rușine chiar să-ți declar, că nici nu
sciam, decă în Italia esistă un individ
ou astfel de nume."

— "Ah! Ah!... cred. Căci dóră
numai de cincă luni lucrez pe tērēmul
politic. Ei; și ce i-ai răspuns d-lui
Gorciacoff?"

— "Iam răspuns sincer, că nu
cunosc pe d-l Lanfranco. Intr'ade-
vēr, e pagubă, că n'ai fost însu-și mar-
torul aței scene. Prințul Gorciacoff

s'a mirat nespust de tare, întrégă so-
cietatea se priva împrumutat și mar-
chisa Albanoff duse: "Astfel sunt toți
Italienii! Nu sperez, că acea țără e ca-
pabilă a se libera, că a vreme arată o
așa indiferență față de omenii ei! Ză-
păcit și nimitit stam înainte-i, am
murmurat câteva vorbe de sousă, ér
d-l Anstracoff vădend acēsta veni la
mine, imi atinse umărul încet și-mi
șopti la ureche: Mă tem, că din cauza
acestei nesciințe păcătoșe de ai înainte
vor fi inchise pentru d-ta salónele mar-
chisei."

— "Sērman tinēr, întru adevēr
regret, că numele meu și-a pricinuit o
astfel de neplăcere."

— "Nu face nimic; după câteva
 zile tóte s'au pus la cale bine. Din
Petersburg am mers la Londra, ér
amicul meu avea o recomandați la lor-
dul Russel.

— "La lordul Russel! Și lordul
Russel se fi binevoit a vorbi de mine!
Oh!... după câtă scu, n'am meritat a-
tâta fericire... și totuși cum se obi-
nuesce a dice d-l Nebbia, ochii Angliei
privesc cu bunătate la Italia... Abia
pot pricepe, în ce chip s'au putut o-

Sibiu, subscripții au onore a convoca pe toți alegătorii români din Comitatul Târnavei-mic — cercurile electorale Bălăușeri și Dicio-Sân-Mărtin la o conferință electorală, care se va ține Joi în 14 Ianuarie a. c. st. n. la 10 ore a. m. în „Hotelul național” din D.-S.-Mărtin.

Obiectele conferinței sunt: a) Reconstituirea clubului electoral. b) Alegerea alor 2 delegați pentru fie-care cerou, la conferința generală, carea se va convoca pe ziua de 18 Ianuarie a. c. în Sibiu. c) Alte propuneri referitoare la alegerile dietale.

D. S.-Mărtin, în 4 Ianuarie 1892.
Zehan, Iacob P. Macaveiu,
președ. clubului. secretar.

Convocare. Alegătorii români, de partidă națională română, din cercul electoral Deva, sunt invitați a se întruni în conferință electorală, pe ziua de 14 Ianuarie 1892 st. n. la 10 ore a. m. în opidul Deva. La ordinea zilei va fi: Alegerea a doi delegați, la conferința generală, ce se va convoca cât mai curând la Sibiu.

Deva, 4 Decembrie 1892.

Ales. Moldovanu. F. Hosu Longina.
Dr. Ales. L. Hossu.

CRONICA POLITICĂ.

— 24 Decembrie.

O corespondență din Paris a diarului „Politische Coresp.” accentuează cumpătarea, cu care s'a exprimat ministrul francez de externe, Ribot, asupra incidentului Chadourne, și dice, că guvernul francez de sigură, că nu se gândește ca să periclitaze pacea europeană pentru o satisfacțiune din partea Bulgariei. Se speră, că d-l Stambulov va corespunde într'un mod orecare pretensiunilor Francoiei. Corespondența constată mai departe, că în cercurile conducătoare din Paris există o aplecare față de negocierile politico-comerciale cu Italia.

Cu ocaziunea recepției de anul nou se adunară în castelul imperial din Berlin membrii familiei imperiale, împreună cu cancelarul Caprivi, principii imperiali și generalii, precum și alți dignitari înalți. Ambasadorii au fost primiți separat; împăratul Wilhelm a vorbit cu fiecare dintre ei, se înțelege despre chestiuni, cari nu taie în sfera politică.

O telegramă din Roma spune, că Papa a provocat pe nunciul din Paris să atragă atențiunea episcopilor francezi a se ține departe de orice agitațiuni politice monarhiste, decât voescu să nu piardă grația Romei. Episcopii

să trăască exclusiv pentru îmbunătățirea intereselor religioase și sociale. Papa, dice numita telegramă, nu voescu să pună biserica în serviciul nici unui pretendent la tronul Francoiei, în contra Republicei.

Diarul „Nord” din Bruxella scrie, că pacea e asigurată ași mai multă ca ori și când. Echilibrul european este restabilit prin alianța ruso-franceză. Alianța e de natură conservativă și amândouă părțile mai bucurousă vedea ținerea în stare suportabilă a raporturilor orientale, decât aplicarea mijloacelor forțate, ceea ce ar sgudui Europa din temelile ei.

„Polit. Coresp.” aduce elogiul repositului ambasador englez la Constantinopol, Sir. W. White, care a fost mai înainte și ministru plenipotențiar al Angliei la București. Sir White, dice „Pol. Coresp.”, a contribuit mult, cu ocaziunea agravării chestiunii orientale, la aceea, ca să nu se nască complicațiuni. El s'a silit să țină în șach influența Rusiei și Francoiei în Constantinople, și cu deosebire a eselat el în chestiunea egipteană.

Mocsary cătră alegătorii săi din cercul Caransebeșului.

(Fine.)

Deși d-l Mocsary nu se pôte lăuda cu rezultate faprice ale activității sale de deputat, crede totuși, că însăși împrejurarea, că în sesiunea expirată a dietei d-sa a dus rolul de reprezentant dietal al cercului Caransebeșu, nu va rămâne fără urme. Faptul, că tocmai când luptele de naționalitate se aventau în valuri mari, partidă națională română a pus mandatul de deputat al acestui cerc în mâna unui Maghiar, nu va rămâne fără urme, dice d-l Mocsary, și în istoria luptelor de naționalitate din patrie el va servi ca un document nenumai interesant, ci și plin de importanță.

Din împrejurarea, că partidă națională română și-a pus încrederea într'un Maghiar, care difere în vederile sale politice, d-l Mocsary conchide, că nu este încă posibilă o împăcare și o înțelegere între Români și Maghiari. Nu mai puțin remarcabilă află d-sa și împrejurarea, că s'a aflat Maghiar, care nu numai că a găsit lucru compatibil cu conștiința sa de-a primi încrederea pusă în el, d'er a primit-o cu mulțămire și bucurie. „Și respectivul Maghiar este un Maghiar neaoș, care nu odată a fost atacat din cauza șovinismului său maghiar, din cauză, că nu s'a ferit a mărturisi, că un pericol mai mare de-

câtă tôte pentru naționalitatea maghiară vede el în germanisatiunea austriacă”. Acel Maghiar nu s'a putut împăca cu politica aceea, care prin accentuarea câtorva devise pătimea și prin escluderea din viața publică a reprezentanților partidelor naționalităților, crede, că a făcut un lucru patriotic. Ba în contra acestei politici și-a ținut de datorință a pași la luptă. Pasul acesta i-s'a considerat ca o îndrăsnelă mare, d'er totuși s'a dovedit, că cererea de-a se satisface îndreptățitelor postulate ale naționalităților este compatibilă cu fidelitatea față cu rassa maghiară. „Pe mine, care am comis celă atentat în contra opiniunii publice, m'au atacat, m'au tras în noroi: d'er cumcă eu n'ași fi fost și n'ași fi rămas adevărat Maghiar, nici dintre cei mai aspri atacători ai mei nu numai, că n'a crezut, d'er nici măcar n'a dis'o nimenea”. Acel „mandat dela Caransebeș”, care a fost atât de mult acuzat, în aceste timpuri de criză a servit ca o debilă copcă, d'er totuși ca o copcă între Maghiari și Români.

După acestea, d-l Mocsary declară, că vederile sale față cu chestiunea de naționalitate au rămas aceleași, pe cari dela începutul actualei ere constituționale-a profesat totdeauna neschimbat împreună cu baronul de fericiată memoria Iosif Eötvös.

În partea din urmă a scrisorii sale, d-l Mocsary dice:

„Eu am esperiat, că dispoziția agitată de astăzi nu provine din inima masei populare maghiare; această dispoziție e provocată în mod măestrit și intenționat; opiniunea publică este sedusă. Publicul maghiar este indus în credința aceea răcăită, că în patria noastră naționalitățile nemaghiare nu au adevărată cauză de-a se plânge. Omenii își gândește așa: unde sunt la noi acele violențe, ce în anumite țeri se comit în contra naționalităților? Învățarea limbii maghiare în școle și în asile nu o pot lua în nume de rău, căci d'ora ocaziunea dată pentru învățarea limbii maghiare servese și spre binele lor; pe tărâmul administrațiunii și al justiției e cu neputință a ignora limba maghiară, căci noi nu edificăm un turn babilonic, ci un stat unitar. Marele public în bună credință o crede și o dice acesta, el nu știe cât de apăsător este pentru justele pretențiuni ale naționalităților întreg sistemul politice dominante. El nu observă neexecutabilitatea și bogata programă a nedreptății, ce-o cuprinde în sine obscura devisă a unității culturale maghiare, ce a început a se accentua în timpul mai nou și care nu însem-

nază mai puțin, decât nisuița de-a face, ca conștiința națională a miliunilor de locuitori să se caute adăpost în bordeiul miseriei. Vina pentru vîna acestor idei greșite nu este a se căuta în marea masă a Maghiarimei, ci în aceia, cari figurează ca conducători ai popului și cari prin politica de naționalitate, ce de fapt o continuă, parte u măresc anumite scopuri politice, parte sperază, că prin acesta își vor pute câștiga mai bine popularitatea, ce de altmintrelea pentru ei nu este durabilă.”

După acestea dice d-l Mocsary, că actuala politică de naționalitate s'a dezvoltat mână în mână cu centralisatiunea, ai căreia predicatori n'au avut la inimă gloria Maghiarimei și cari ca un mijloc al centralisatiunii au considerat stăpânirea exclusivă a limbii maghiare. Dice, că în direcția acesta merge și așa d'isa „partidă națională” a lui Apponyi, care ar fi dat a se înțelege, că e o partidă dușmană naționalităților, de-orece nici una dintre partide nu accentuează mai multă ca ea cultura exclusivă maghiară și nici una nu accentuează mai mult, că nu pactează cu naționalitățile, d'er această partidă, care și-a scris pe standard independentența națională, numai așa ar pute câștiga actualitate pentru politica sa, decât ea ar lua în mână chestiunea îndestulării dreptelor pretențiuni ale naționalităților. „Cu 16 milioane de cetățeni ungari cu aceeași voință se pôte face o Ungaria independentă, în altă mod nu se pôte; utopia maghiarisării generale împinge Maghiarimea sub aripele vulturului cu două capete.”

La urmă accentuează d-l Mocsary încă-odată, că vina o pörtă conducătorii, er nu masa populare maghiară, care cu cât e mai neaoșă maghiară, cu atât este mai neaccessibilă pentru ura de rassă, ba din contră, dice d-l Mocsary, e accesibilă pentru dreptate și cu tôte ocaziunea accentuărilor de amiciție frățescă și de tractare dreptă, Maghiarul răspunde cu căldură. Dând expresiune speranței sale, că actuala stare de lucruri nu va pute dura mult și mulțumind pentru încrederea pusă în el, termină datându-și epistola din Budapesta, 2 Ianuarie 1892.

SCRILE ZILEI.

— 24 Dec. (5 Ian.)

În Clușiu s'a ținut la 3 Ianuarie adunarea clubului „liberal”, la care se dice c'ar fi luat parte vre-o 300 de inși. Între cei prezenți se afla și episcopul reformat Szasz Domokos și episcopul unitar Ferencz Jozsef; apoi mai mulți profesori universitari, între cari și Moldovan Gergely etc.

cupa faimosul ministru cu președintele reuniunii democratice din Gorgonzola.”

„Anglia susține o mulțime de emisari în Italia, acărora datorie este a urmări cu atențiune dezvoltarea afacerilor țerii și a cunoaște dispoziția popului. Lord Russel, vorbind cu mine despre d-ta în prezența lordului Palmerston, — ca și când v'ași cunoaște— i-am d'is: „Lanfrancoi știe mai mult decât toți; Italia a aflat în el pe Pitt al ei.”

„Pitt!... Ce nume drăcescu... d'er totuși frumos... sourtu d'er mult, multă exprimă!... Și spune-mi, te rog, nu s'a amestecat în vorbă și lordul Palmerston?... Nu a d'is el nimic cu acea ocazie, că numele lui Pitt a venit pe tapet?...”

„Lordul Palmerston, așind numele Pitt exprimându-se de Russel, strigă astfel: „Dea cerul, ca d-l Lanfrancoi să fi nu Robespier-ul, ci Pitt al acelei țeri!”

„Nu, nu! dragă coleg Palmerston, nu voi fi Robespierre pentru Italia. Și decât odată va sosi ziua când, după cum dice d-l Trigambi, să pretindă ri-

dicarea gelotiei... îndată mi-ași da dimisia.”

Dicându aceste, d-l Lanfrancoi își șterse doi mari bob de lacrimi, ce-i curgeau pe obraz. Sincerul entusiasmu al simplității lui mai că-mi luă curajul de-a continua cu comedia. Mi-ar fi plăcut să-i stringu mâna, mi-ar fi plăcut să-mi spun adevăratul nume și să-i descoperi adevărata cauză, ce m'a condus la casa lui. Din norocire în momentul acela intră o a treia persoană în odaie... o fată frumoasă de optprezece ani, d'er cu fața tristă: Ifigenia.

O, ce ființă dragălaşă, gândeam în mine, — ea pe dreptul a deșteptat un amor devotat într'un tineru de 26 de ani, într'o inimă înflăcărată și poetică.

Fata se opri... nu cuteză a-și desohide buzele. Ar fi crezut omul, că se teme de rigorea tatălui său, seu d'ora cauza șovăirii ei este prezența unui om străin.

„Ce voescu, fata mea?” întrebă d-l Lanfrancoi, cu față cam posomorită.

„Am vrut să te fac atent... că oșpeții... te-aștept în grădină... și să miră de întârzierea ta.”

„Oh, într'adever... e drept!” strigă d-l Lanfrancoi sculându-se. Veți câtă sunt de uitou!... Politica a făcut să-mi uit de cină! Copila mea, te rog, întinde brațul acestui domn condul în grădină și prezentă-l amicilor noștri până când eu vedu, că Stefania gătita oadaia ospelii noastre? Domnul acesta este amic din trup și suflet al domnului Palmerston, al lordului Russel și al prințului Gorgiacoff... Voi veni și eu îndată după voi. Vreau să vedu mirarea soarelui mele, când va aș, că lordul Palmerston și ceilalți domni au vorbit în Anglia și Rusia despre mine... ca și când li-ași fi frate dulce!”

Ifigenia suspină adencu și aruncă asupra-mi o privire mustrătoare, ca și cum ar fi voit să dică: „Și d-ta abuzezi de credulitatea unui om cu memoria slabă, ca tatăl meu!”

D'er abia eși domnul Lanfrancoi, eu am prinsu mâna fetei și i-am șoptit la ureche:

„Dragă domnișoră, și-am adus veste bună. Eugenio a sosit astă-seră în Gorgonzola și sunt sigur, că și în momentul acesta aleșuesce pe sub bal-

conț în speranță, că-și pôte vedé pe Ifigenia.

Fața tinerei copile se însenină. Brațul ei tremura într'al meu... Grăbind, mă petrecu în grădină și când scoboram treptele, imi pusesute de întrebări despre iubitul ei. I-am descris în colorile cele mai vii suferința și durerile lui din cauză, că l'au rupt de cătră ființă, ce adoră; i-am declarat, că singurul scop al veștii mele aici e promovarea cauzei lui Eugenio și al uni cu iubita lui. Ifigenia se părea din ce în ce mai liniștită; o' vorbă mi-a succés să deștept în ea atâta încredere față de mine, câtă răcăită manifesta la început.

În fine am ajuns în grădină; în foisor era întinsă o masă lungă, er în fruntea mesei sta un scaun gol.

„Ascultă numai!” d'ise Ifigenia încet, „tata vré să iau de bărbat pe unul din cei doi melci, cari țin locul de-a drăpta și de-a stanga tatălui meu.”

„D-ta vei fi soția lui Eugenio măcar de s'ar împotri vi toți melcii politici și învățați ai Europei!”

Înainte de-a ajunge la masă, Lanfrancoi ne ajunse. Se părea foarte vesel, că mă pôte presenta oșpeților săi.

Armeanul Csiky Victor ca președinte deschise adunarea arătându, că scopul este organizarea partidei pentru viitoare alegeri. Neoașul „Maghiar“ Hal-ler Karoly încă a ținut o vorbire, în care cu multă foc a luat în apărare guvernul, arătându, că enșenteiată împuțarea, ce i se face guvernului din cauză, că nu-i harnic să înființeze o armată națională; pentru a pute face armată națională, trebuiesc mai întâi ostași maghiari; când populațiunea Ungariei va ajunge să fie maghiară (și asta se va întâmpla sigură la luna cailor) atunci vomu avé, dize Haller, și armată maghiară.

Apoi partida „națională“ a lui Apponyi, după părerea lui Haller, n'are să se laude de loc cu oererea unui „statu național“ și cu propagarea energică a limbei maghiare, deoarece în privința asta nici partida „liberală“ nu stă mai îndrăgă. Dovadă școlile populare de statu, ce din și în și se înmulțeser; dovadă mai ales Kisdedovurile; ar mai aduce iscusitul Haller și alte dovești, der decât totuși nu aduce, șie el ce face, căci dora aici e vorba de tactu și nu glumă.

Unu episcopu despre alegeri. Episcopulu Dr. Georgiu Schopper din Rozsnyo a trimis o circulară clerului diocesei sale, în care dă îndrumări credincioșilor săi alegători față de viitoare alegeri. După o lungă introducere, episcopulu pune întrebarea, că pentru cine să voteze după ce aprupe toate partidele maghiare sunt contrare bisericii. Hic Rhodus, hic salta! Dice totuși episcopulu, că se întrebe pe candidatul, care le cere votulu, că gata este a apăra drepturile bisericii persecutate? Pentru un candidat liberalu unu adevăratu creștinu nici-odată nu pôte vota, fiind-că liberalii nu-să nici drepti, nici echitabili, ci totdeauna se'nchină oportunistului. Dimpotrivă, între opoziționali sunt și indiviđi, cari stau pe baza bisericii. Episcopulu apoi laudă pe o parte a opozițiunii și dice, că merită încrederea alegătorilor.

† Petru Suci, veteranulu amic al lui Bărnăuțiu, vechiu profesor de dreptu romanu la facultatea de dreptu dela Universitatea din Iași, fostu rector al acolei Universități și senatoru în mai multe rânduri, după unu serviciu mai bine de 40 de ani, adusu învătământului și școlilor române, a încetat din viață la 21 curentu la Menton, unde plecase spre a-și căuta sănătatea. Ilustrulu răposatu de origine era Transilvăneanu din părțile Reghinului. — Eternă să-i fie memoria.

Oile în România și cantitatea lănei produse în anul 1891. Cetim în „Curierulu financiaru“: După datele culese de serviciulu statisticu alu ministeriului de agricultură, éta care e numêrul oilor și alu lănei produsă în anul 1891: Oi 4.494.081, aparținêndu la 175.000 proprietari. Lăna produsă din aceste oi se ridică la 7.315.411 kilograme și anume: lăna țigae 2.680.960 kilograme; lăna țurcană 1.323.215 kilograme; lăna amestecată 2.995.790; lăna miță 316.843 kilograme.

Concertu. Joi, în 7 Ianuarie n., societatea filarmonică din locu va da în sala Redutei orășeneșe unu concertu în beneficiulu d-lui dirigentu alu muzicei orășeneșe, Anton Brandner. Concertulu se va da cu concursulu binevoitoru alu virtuosei în muzică, d-ra Irena de Brennerberg. Programulu e compus din piese alese. Prețulu intrării: 1 fl. 50 cr. și 1 fl.; în parteru și pe galeria 50 cr.; pentru studenți și militari 30 cr. Inceputulu la 8 ore sêra.

Ciocnirea de vapore pe Elba. Se telegrafieză din Hamburg, că vaporulu englesu „Burfon“ s'a ciocnit cu barca norvegiană „Ellisif.“ Cea din urmă s'a cufundat de totu. Unu matroz și-a pierdut viața.

Unu paraponisitu dela Arad, ori dela Redacția „Tribunei“, ne face în colonele acestei foi, ca semn de dragoste, fără îndoielă, unu siru de complimente frumoșe de Crăciunu. „Gazeta Transilvaniei“, dice elu, „sub masca solidarității naționale consecuentă apără și susține reacțiunea în contra partidulu naționalu în comitatulu Aradului.“ Se'nțelege, că decă „Gazeta“ comite asemenî nădrăvăni, directorulu ei pörtă vina și contra lui se îndreptă plângerile paraponisitulu. I se întâmplă acestuia, ca multor altora, că de prea mulți arbori nu vede pădurea. Confuzia de idei, ce o desfășură spre delectarea de Crăciunu a cetitorilor „Tribunei“, susținêndu, că a fi drept și imparțialu însemnă, în casulu d-lor, a susține reacțiunea în contra partidulu naționalu, autorulu își încheie grațiositățile sale cu câteva cuvinte, din cari se vede, că cu toate că cei dela „Tribuna“ „au deschis dosarul“, bietulu de elu nu vede nimic într'insulu și nu e convins de nimic din cele ce le spune. Eată cuvintele sale de încheiere: „Vomu vedé la urmă, unde bate „Gazeta Transilvaniei“ cu solidaritatea națională“. — Veți vedé onorabililor! Ba mai multă, de aici încolo veți avé ocaziune a vè convinge și mai multu despre desăvêșita desinteresare a „Gazetei Transilvaniei“ și a directorulu ei!

Inchiderea dietei ungare.

Budapesta, 24 Decemvre st. v. Discursulu tronulu, prin care s'a încheiatu dieta, face o reprivire

asupra activității dietei. Accentuează restabilirea echilibrulu din propriile mijloce. Problema guvernulu, dice, este a susține rezultatul dobândit. Constată cu mare mulțămire, că raporturile cu toate puterile, fără deosebire, sunt cele mai amicabile. Alianțele noastre oferă garanția pentru susținerea păcii pe câtu numai va fi posibilu. Pentru a se delătura însă eventualele pericole, cari amenință situațiunea politică europeană, și pentru asigurarea propriilor interese, se recere o dezvoltare corespunzătoare a puterei armate. Mulțămită înțelepciunii corporilor legiuitoare, armata comună și armata teritorială (honveđimea) potu documenta unu progresu constantu. Tractatele comerciale voru întâri și mai multu alianța politică, în care ne aflăm față cu două puteri vecine, și voru satisfacé dorinței generale de pace. Raporturile noastre comerciale cu Germania, Italia, Elveția, Belgia, sunt regulate, prin care faptu s'a asigurat pentru lungu timp stabilitatea raporturilor comerciale pe teritoriulu Europei centrale. Discursulu tronulu constată mai departe marele progresu alu politice de comunicațiune și încheie dîcêndu, că problema guvernulu este, de a propune noulu parlamentu reforma administrației de statu și de a o executa, precum și de a îmbunătăți justiția.

Discursulu tronulu dice mai departe, că și cu vecinii dela sud-ostu se voru începe în curêndu negocierii și că din parte-ne vomu fi gata a crea cu dênșii raporturi durabile de comertiu. Discursulu tronulu constată mare progresu pe têrêmulu politice de comunicațiune. Venitulul cailor ferate de statu a crescutu. E speranță, că în scurtu timp se voru pute asigura pentru durată în contra pericolulu ținuturile, care adesea sunt amenințate de inundări. Darea pe consum și răscumpărarea regaliilor au avut, în privința economiei de statu, rezultate favorabile. Toate aceste rezultate au pututu fi ajunse numai urmându-se o politică economică de statu cu o țință hotărîtă.

Discursulu tronulu speréază, că buna înțelegere cu Croația se va întâri meru. Trece apoi la reforma administrației. Problema guvernulu va fi de-a prezenta câtu mai curêndu acele proiecte de

lege, cari se referesc la organizarea administrației și totu-odată la introducerea tribunalelor administrative. Pe têrêmulu justitiei s'a făcutu multu. Și pe têrêmulu instrucțiunii publice s'a luat o măsură importantă pentru cultura generală, prin care se voru asigura acele rezultate pentru masele mari ale populațiunii, pe cari a-le ajunge este problema de căpetenie a statulu culturalu.

Mesagiulu mai dice, că noua dietă va fi conchiămată în timpul celu mai scurtu. Fidelitatea către tron, iubirea de patriă, respectulu legilor au format în totdeauna celea mai de căpetenie trăsături de caracter ale națiunii maghiare. Și generația de față a dat multiple exemple, că păstréază cu credință însușirile moștenite dela strămoși. Privim la viitoru cu încredere și cu liniștire.

După aceea declară Maj. Sa dieta de închisă. „Eljen“-uri șgomotoșe înșoțiră, discursulu care la pasagele cele mai însemnate a fostu aplaudat.

Sêrbii și viitoare alegeri.

Diarulu radicalu sêrbescu „Zastava“ se ocupă într'unu număr mai nou cu atitudinea Sêrbilor la viitoare alegeri de deputați. Fôia sêrbescu polemizează cu apponyista „Südungarische Reform“, care a scris unu articolu, în care a dîșu, că guvernulu actualu a cruțat pe „agitatorii“ naționalităților, ba chiar a pactat cu aceștia, apoi se mai dicea, că Apponyi pretinde dela naționalități, ca „statulu maghiaru“ să-lu reconșcă de „maghiaru“, și ele să se simtă ca membri nedespărțiți ai națiunii maghiare, să vorbescă „limba statulu“ și s'o stimeze. La aceste „Zastava“ răspunde, că în zadar crede contele Apponyi, că nația sêrbescu e egală cu fii corcici, cărora le e destul, decă omulu le arată degetulu micu, căci cu acêștia îi poți duce unde vréi. Sêrbii nu s'au degradat încă la atata și în contra ideilor lui Apponyi se voru lupta totdeauna, până când va mai trăi unulu din ei. Și după ce vedem unde țințese contele Apponyi, credem, că nu se va afla Sêrbu, care să voteze pentru partida lui Apponyi, ér celor ce simtă cu noi le dîcem:

„Partida radicală națională sêrbescu a hotărît în ședința sa dela 14 Noemvre, că nici unu radicalu sêrbu nu-i este permis a vota pentru candidații partidei lui Apponyi, fiindcă celu ce face acêștia, a încetat de-a fi membru alu partidei naționale radicale sêrbescu și nouu ne

Mi-a prinsu mâna, m'a condusu în foisoru și dize în tonu sêrbătorescu:

— „Domnilor, am onore a vè prezenta pe lordulu Palmerston... adecă... vréu să dîcu... amiculu intim alu lordilor Palmerston... Russel... alu prințulu Gorceacoff... alu contelu Adrianoff... alu marchise Andreoff... care a birvoit a aduce pentru mine șoir înșemnatu dela acêștu bravu domn... Domnule Nebbia... domnule Trigambi și d-vôștré, toți onorații mei amici de principii politice, frații și coreligionarii mei, iertați-mi, ca astă-sêră să dau locul de oinște la amiculu lordulu Palmerston, alu contelu Walewski, alu ministrulu-președinte Gorceacoff...“

Eu, fără de nici o retragere, am ocupat locul designat. Domni Nebbia și Trigambi îngălbîniră și-și schimbă priviri bănuitoare pe furis. D-lu Lanfranconi ocupă locu în cealaltă parte a mesii... Ifigenia se depărtă sub pretextulu că voese să vedă luna. Dora a mersu pe balcon să schimbe câteva șemne telegrafice cu Eugenio? Asta multu mi-ar plăcé, celu puținu amiculu meu ar vedé, că mi-am folosit bine timpul.

S'au desfăcutu sticlele; întrégă societatea era în voia cea mai bună, afară de cei doi vecini, cari erau forțe tăcuți. D-lu Lanfranconi, ridicând de câteva ori toaste în onorea reuniunii democratice italiano-latine, în fine luă paharul, se întorse spre mine și plecându-se sêrbătorescu dize:

„Trăescă onorații mei colegi, lordii Palmerston și Russel, trăescă contele Orleanoff, marchisa Adrianoff, și să trăescă toți „off“-ii, cari sunt adevărații prietini ai Italiei.

Pe d-lu Lanfranconi l'ar fi lovit damblana, decă nu m'aș fi grăbit să spun înainte societății numărôșe, că toate capacitățile ministeriale și politice din Europa se ocupă cu elu. Momentulu hotărîturu a sosit. M'am ridicat; oșpeții își curmă activitatea gastronomică și mă salutară prin nesfirșite aclamațiuni de „să trăescă.“ Vorbirea mea fu cam de următorulu cuprinsu:

— „Onoratul lordu Palmerston, cu care am conferit lungu timp cu câteva săptămâni înainte, m'a încredințat, să încunosciițez pe d-lu Lanfranconi, — eminentulu și învățatul patriotu, ale cărui adênți cunoscințe politice și alu

cărui patriotismu sinceru, nobilulu lordu le prețuesce așa de multu, — că șortea Italiei este asigurată îndată ce se voru delătura picioile, care de presentu oșprescu, sêu întârziéză progresulu nostru cetățenescu. Și cari sunt aceste picioe? Lordulu Palmerston n'a cutezat să răspundă acestei întrebări. Atunci lordulu Russel mă agră viu și dize următoarele: „Causa Italiei are doi inimi: sectele pedanților și ale fanaticilor. Spune d-ta domnulu Lanfranconi să se țină tare în contra uneltirilor acestor două secte!“

Vorbele mele fură urmate de aplause furtunoșe, der domni Nebbia și Trigambi, cărora pôte încheierea nu li-a fostu pe plac, se ridică dela masă și se plimbară prin grădină vîbindu în cetu. Domnulu Lanfranconi, pe care deșertăciunea îl fărmecă de totu, nici nu băgă de sémă disparițiunea repentină a secretarilor săi. Se ridică din locu (spre bucuria sorei sale, care se alătură îndată lângă Zuav) și ocupă unulu din scaunele gôle de lângă mine.

— „Observu“, dize cu jumătate voce, „observu, că d-ta nu ești omulu, care vréi să te prefaci, mărturisesce, că

și-a încredințat lordulu Palmerston vre-o misiune secretă. Ași sta să juru, că d-ta nu mi-ai cercetat casa numai din întem- plare... Nu voiu ierta, să oăltoreșof mâne... Ași dori nesmintit să mai confereză odată cu d-ta întré patru ochi...“

— „Bine!“ dîșeu, „mâne rămân aici, der numai sub condiția, decă mă vei lăsa acum să merg la culcare.“

— „Hei! Tebaldo! Stefania!“ strigă d-lu Lanfranconi, „conduceți pe acestu domn în odaia dîșului. Der unde au dispărut domni Nebbia și Trigambi?“

— „De bună sémă gândescă asupra cuvintelor lordulu Palmerston.“

M'am despărțit de societate și condusu de Tebaldo m'am retras în odaia mea. Când am mersu, observaiu, că ușa balconulu e deschisă și Ifigenia stă nemșocată ca o statuă, esaminând... luna.

— „Nôpte bună, domnișoră“, îi dîșeu când am trecut pe lângă ea. „Mâne vei puté să veđi în totă libertatea luna, fără de-a fi silită să deschid ușa balconulu.“

(Va urma.)

trebuesc astfel de omenii în sinul nostru.

„Cei ce consimțesc cu noi trebuie să folosescă toate, ca unde pășese un candidat apponyist să nu voteze pentru el. Dacă față de un candidat apponyist pășese unul din stânga extremă și e pericolul ca să învingă candidatul apponyist, atunci chiar și necondiționată să voteze pentru candidatul stângii extreme, fiindcă extremiștii sunt mai cinstiți politici, decât apponyistii. Totuși această regulă să se observe și când partidă guvernamentală se luptă în contra partidei lui Apponyi. Dacă e speranță, că guvernamentalii înving, atunci frații Sârbi să rămână neutri, deoarece noi nu avem cauză de-a lăuda și sprigini guvernului. Der dacă e pericolul de-a fi ales un apponyist, când Sârbi n'ar vota, atunci grăbiți-vă la urnă și dați voturile voastre pentru candidatul guvernamental, fiindcă actualul guvern totuși e mai puțin periculos, decât ar fi un guvern apponyist.“

„Zastava“ apoi apelază la sentimentele de solidaritate și disciplină ale membrilor partidei radicale sârbesce și îi rogă să fie cu ascultare de comitetul central, care e ales din încrederea poporului.

Anul nou și partidele maghiare.

Obicinutele salutări de anul nou, înțelegem politice, au însemnătatea de-a ilustra încâtva situațiunea politică din țară. Ca în toți anii, așa și în anul acesta, salutările de anul nou între membrii partidelor maghiare n'au lipsit. Partida guvernamentală, salutându pe capul ei, contele Szapary, a aflat de bine a încredința pe ministrul președinte despre alipirea la densusul, despre fidelitatea și despre toate acele sentimente, a căror accentuare e de lipsă mai ales acum înaintea alegerilor.

Ministrul-președinte a fost salutat de deputatul Bokros Elek în numele partidei liberale, dîcînd, că acesta n'a venit numai să-și exprime obicinutele omagii, ci și iubirea, credința și speranța față cu ministrul-președinte și colegii săi.

Bokros se ocupă pe larg cu trecutul de 15 ani al partidei și consideră pe această partidă, ca pe una, care singură poate duce la scop, într'otăr ca Ungaria cu atâtea limbi și naționalități (adecă recunoșce și d-l Bokros poliglotismul statului); ea este tot-odată singura garanție în contra socialismului.

La acestea ministrul-președinte, contele Szapary, răspunde, făcînd o revistă peste cele întemplate în restimpul de când e la guvern, insistînd mai ales asupra proiectului administrației de stat. Szapary apoi facu niște declarații caracteristice. Elu adecă dîse, că dieta viitoare trebuie să ia măsurile necesare pentru susținerea autorității parlamentului; apoi pe lângă asigurarea deplinei libertăți a debaterilor, la hotărîrile să fie dătătoare de ton și decizătoare majoritatea. Afară de acestea, dîse ministrul, libertatea cuvîntului are margină, peste care nu se poate trece. Poziția de deputat nu poate da nimenui dreptul, să se folosescă de expresiuni, cari nu se permit a se folosi în debaterile nici unei corporațiuni. „Națiunea“, dîse Szapary, dă mare putere parlamentului și de aceea majoritatea lui e responsabilă față cu „națiunea“. Pe lângă această răspundere, majorității i se impune și o datorie, adecă datoria, ca ceea ce crede a fi în interesul țării și spre folosul ei, să și fie capabilă a duce în deplinire. Pentru acesta majoritatea parlamentului are datoria de-a lua toate măsurile, ca voința ei să învingă și să se valideze fără condițiune în toate împrejurările.

Șciu, dîse ministrul, că asta nu se va ajunge prin modificarea regulamentului camerei, deci unica medicină poate fi, dacă membrii camerei înșiși respectă

corporațiunea, din care facu parte, er dacă cineva păcătușe în contra ei, atunci camera își ține de problema sa a-lu pedepsi cu rigore.

Contele Szapary apoi dete expresiune speranței, că la viitoare alegeri „națiunea“ va și să spriginică partidă liberală, și că nici decum nu va da mână de ajutor unei partide (a lui Apponyi) care nu are încredere în ea însăși.

Membrii partidei „naționale“ încă au salutatu de anul nou pe conducătorul lor, contele Apponyi. La salutarea președintelui Kiraly Pál, contele Apponyi dîse între altele, că de 16 ani nu s'a realizat nici un succes liberal, ba s'au înființat numeroase instituții reacționare și totu-feliul de dispozițiuni ministeriale dușmane libertății... Domnia actuală majorității, dîse Apponyi, care în mare parte se bazează pe abuzurile de puterea oficioasă, este negațiunea legii fundamentale a parlamentarismului. Și ore ceea ce face guvernul adî este altceva decât o încercare de-a dejuca manifestarea liberă a voinței „națiunii“?... Noi ne-am luptat tot-deuna, dîse Apponyi, pentru garantarea libertății individuale și politice și de aceea contăm la ajutorul „națiunii“, când viclenia și forța se pregătesc a da ultima lovitură acestei libertăți... Ce vré guvernul, să întrebă Apponyi? Voesce majoritatea la alegeri? Asta cu greu va ajunge-o... Său dora speréza guvernul, că opoziția va fi mai blândă în viitoarea dietă? Ilu potă asigura, că va și se înșele! Pentrucă celu ce séménă vîntu culege furtună.

Apponyi încheiă între vii aplauze dîcînd: doresc întregei partide să câștige singura răsplătă, ce-o doresce, adecă: formarea acelei Ungarii, care este în idealurile noastre.

Mai notăm, că foile opoziționale maghiare sunt cătrînite amar în contra ministrului-președinte, Szapary, pentru declarațiile, ce le-a făcut înaintea partidei sale cu privire la „voința majorității“.

Correspondența „Gaz. Trans.“

Arad, 20 Dec. v. 1891.

(Mișcare culturală în Arad. Afa-cerea dela Cenudul ungurescu).

— La inițiativa direcțiunei Asociațiunei aradane pentru literatura și cultura poporului român, în Arad se va da unu ciclu de conferențe literare, cari se voru ține în sala seminariului diecesan și se voru executa în intervalul, dela 24 Ianuarie v. 1892 până în 6 Martie. Până acum sunt 8 conferențiarî însușiți, și anume d-nii: Augustin Hamsea, Dr. Petru Pipoșu, Teodor Ceonte, Ioan Petranu, Romul Nestor, Dr. Ioan Suoiu, Dr. Traian Puticiu și Dr. Georgiu Plop. Societatea română din Arad și provincă, pe cât se prevede, va dovedi față de aceste conferențe unu interes deosebit, cu atăt mai vîrtos, fiindcă ele se aranziază în favorul școlii superioare române de fete a reuniunei femeilor române din Arad și provincă. Bilete de intrare (ă 3 fl. de persoană pentru întregu ciclul) se potă căpata la d-l Georgiu Plop, secretarul reuniunei.

— Vorbind de școlă reuniunei, imi iau voiă a Vă împărtași, că această școlă s'a avîntat, în timpul relativu foarte scurt, de când există, la o înălțime demnă de chămare ei românesă. Adjustată bine în toate privințele, avînd 12 odăi, cari constituesc localul bine aranziat al școlii, ea a fostu ceretată în anul acesta școlastic de 57 eleve, dintre cari 23 sunt internate, primînd în schimbul unei modeste sume de 12 fl. la lună, întreținerea completă. Comitetul reuniunei și corpul didactic constător din o directore, din o profesoră și 3 profesori, desvöltă unu interes demn de totă lauda. Cu plăcere constat, că limbei românesce și lucrului de mână i-se dă o deosebită atențiune, cestu din urmă merită a desvolda cu timpul

industria națională de casă etc. Reuniunea a distribuit membrilor ei onorari diplome, executate tehniciu cu multu gust.

— Pe temeiul unei hotăriri luate în adunarea ultimă a Asociațiunei aradane pentru literatura și cultura poporului român din părțile ungurene și bănățene, comitetul Asociațiunei va inactiva în ziua de „Botezul Domnului“ o casină română în Arad, care — mulțumită comitetului însrîcinat cu executarea acestui conclud al Asociațiunei — până acum numără deja 40 de membri cu taxă lunară de 2 fl., obligați pe timp de 2 ani. Casina stă sub auspiciile Asociațiunei, ală cărei fătă este ea, constituiu astfel cabinetul de lectură al Asociațiunei.

— Dați-mi voiă a Vă împărtași și scrierea, că în afacerea scandalului dela Cenudul ungurescu decurge deja de Lună, adecă din 15 Decemvre v., investigațiunea, ordonată de Consistorul diecesan al Aradului și condusă de părintele protopop Bocșanu, ca comisaru consistorialu.

Am aflat, că și redactorul „Luminătorului“, d-l P. Rotariu, a mersu er la Cenu, la fața locului, probabilu pentru de a se convinge despre starea lucrului. Resultatul cercetării se așteptă cu încordare din toate părțile și se speră, că elu va fi dat și publicității, — lucru foarte de dorit.

Telegramele „Gaz. Trans.“

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta.)

Budapesta, 24 Decemvre v. Discursul tronului, de astăzi, va accentua necesitatea, că în interesul reformelor, ce se voru duce în deplinire, voru fi raporturile parlamentare conduse pe o cale liniștită.

Viena, 24 Decemvre v. Scirile răspândite despre dimisiunea ambasadorului englesu Paget sunt neîntemeiate.

Paris, 24 Decemvre v. Ministrul de esterne al României, Lahovary, s'a exprimat față de unu corespondent al diarului „Temp“, că România nu se dă înapoi dela nici o jertfă pentru de a respinge ori ce atac. — Regele României și moștenitorul tronului au sositu er după amedzi aici. La gară au fostu primiți de monarcul nostru și de arhiducele Eugen. Monarhii se îmbrățisară și se sêrutară de mai multe ori. Sêra a avut loc unu prânzu. După aceea regele Carol și principele Ferdinand au plecatu.

DIVERSE.

O cutiă poștală internațională. O astfel de cutiă există la capul Horn, la sudul Americii, în țera de foc. E legată cu feru de o stâncă și toți marinarii, cari trec prin acele ape primejdioșe își pun în ea scrisorile cătră părinți, cătră ființele iubite. Când vasul de poștă, care trece pe acolo de două ori pe lună, scapă de teribilul cap Horn, câțiva marinari se întorc pe uscat la cutia poștală din vârful stâncei și iau scrisorile, pe cari le duc sêu le trimitt în țerile unde sunt adresate. Lucru curios este, că nici o scrisoră d'astea, încredințate marinarilor fără nici un soi de răspundere, nu s'a pierdut. Tote au ajuns la destinația. Navigatorii cunoscu, mai bine ca ori-cine, grijile de cari sunt chinuți cei d'acasă de sorțea celor plecați.

De petrecere. *Străinul:* Acasă e tălăi tîu, băete?

Copilul: Nu, domnule, nu este acasă; s'a dusu nu de multu.

Străinul: Nu soii, întorce-s'o cund?

Copilul: Asta n'o știu; tata mi-a dîs să-și spunu numai atăt, că nu e acasă.

Mama: Pentru ce plîngi Emilu?
Copilul: Pentru-că m'a bătutu tata!

Mama: Ah! Nu-ți e nimic.
Copilul: Cred, mamă dragă, der nu ști tu ce dureri causăză bătăile tatei?

Domna: (de casă): Dute Gligore și rogă pe domnișoru să poftescă puțin în odaia pentru oșpeți.

Servitorul: (reintorcîndu-se) Nu-acasă; a eșit nișel la plimbare.

Domna: Pentru ce-mi vii cu vești de acestea înăuntru?

Servitorul: Domnișorul mi-a poruncit să mă uit, că aici e domnișora X....

de I. C. stud.

Cursul pieței brașov

din 5 Ianuarie st. n. 18 2

Monede românesce Cump.	9.26	Vînd.	9.81
Argintu românesc	9.20	"	9.25
Napoleon-d'ori	9.28	"	9.83
Leu turcesc	10.58	"	10.63
Imperial	9.58	"	9.63
Galbeni	5.45	"	5.50
Leu. fonc. „Albina“ 6%	—	"	—
" " " 5%	—	"	—
Leu rusesce	112.	"	113.50
Mărci germane	57.40	"	57.90
Discontul 6—8% pe an.			

Cursul la bursa din Viena

din 4 Ianuarie a. c. 1892

Leu de aur 4%	107.25
Leu de hărtă 5%	102.—
Imprumutul căilor ferate unguare	
aur	117.20
do argint	99.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu unguare [1-ma emisiune]	113.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu unguare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu unguare [3-a emisiune]	—
Bonuri rurale-ungare	91.15
Bonuri croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vînt ungurescu	—
Imprumutul cu premiul ungurescu	138.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segoșului	130.
Renta de hărtă austriacă	93.25
Renta de argint austriacă	92.85
Renta de aur austriacă	110.—
Losuri din 1860	133.50
Acțiunile băncei austro-ungare	1015.—
Acțiunile băncei de credit ungar.	833.—
Acțiunile băncei de credit austr.	294.—
Galbeni împărătesci	5.57
Napoleon-d'ori	9.85
Mărci 100 imp. germane	57.92 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	117.90

Proprietar:

Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil interimalu:
Gregoriu Maior.

Curat reciprocă. Fără acționari.

THE MUTUAL

Societatea de asigurare dela New-York (înființată în 1848)

este institutul financiaru celu mai mare din lume

și încheiă asigurări pe viață după toate combinațiunile.

Starea la 1 Ianuarie 1891

Fondul de garanția:

peste 367 3/4 milioane florini, asigurări în vigore:

peste 1,595 milioane florini

Dela înființarea societății s'au făcutu plăți posesorilor de polise mai mult ca 760 milioane florini din cari vîntu numai asupra câștigurilor 210 milioane florini

Pentru prospecte și informațiuni mai amănunțite este a se adresa la

Direcțiunea generală pentru Ungaria și țerile aparținătoare

Budapesta, Bécsi-utca 5.

742,6—1.